

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 43

Częstochowa, czwartek 20 lutego 1947 roku.

Rok III.

Sejm Ustawodawczy obraduje nad Małą Konstytucją

WARSZAWA (PAP) — Po przeszło tygodniowej przerwie, którą wypełniły prace dwóch komisji sejmowych, w dniu 18 b. m. Sejm Ustawodawczy R. P. wznowił obrady plenarne.

Przed pierwszym punktem porządku dziennego słuchanie poselskie składali posłowie: Langer, Bobrowski i Rek.

Porządek dzienny przewidywał: 1) Sprawozdanie komisji specjalnej do opracowania projektu ustawy o ustroju władz naczelnych R. P. — o projekcie ustawy konstytucyjnej, 2) sprawozdanie komisji regulaminowej o zmianie art. 8 tymczasowego regulaminu obrad Sejmu, 3) zatwierdzenie składu komisji sejmowej oraz wnioski i interpelacje.

W imieniu komisji specjalnej głos zabiera referent pos. Jarosz, który przedstawia projekt t. zw. Małej Konstytucji. Uchwalenie tej ustawy po swoim ukonstytuowaniu się i wyborze Prezydenta R. P., Sejm uważał za swe najpilniejsze zadanie.

W celu opracowania projektu tej ustawy, wyłoniona w składzie 30 posłów komisja specjalna, za podstawę swych prac przyjęła projekt złożony przez przedstawicieli klubów PP i PPR. Komisja wzięła też pod uwagę projekt przedstawiony przez Prezydium KRN oraz projekt PSL.

W myśli wytycznych, jakie przysłały pracom komisji, Mała Konstytucja winna wprowadzić w życie publiczne i polityczne kraju stałość stosunków i trwałość zasad prawnych, ściśle określać kompetencje Sejmu, Rządu oraz Prezydenta R. P.

Projekt ustawy składa się z 33 artykułów, ujętych w 9 rozdziałach.

Art. 1 ma charakter deklaracyjny i stwierdza, że ustawa działająca od chwili uchwalenia nowej Konstytucji R. P. Władza zwierzchnia należy do narodu, a organem jej jest Sejm Ustawodawczy, przy czym zachowano tę nazwę zamiast nazwy Sejm Konstytucyjny, bowiem Sejm 4-letni nazywał się Sejmem Ustawodawczym, a również tę nazwę przyjął pierwszy Sejm po powstaniu Państwa Polskiego.

Art. 1 stwierdza dalej, że obowiązują nadal podstawowe założenia Konstytucji Marcowej z roku 1921 oraz zasady Manifestu PKWN z 22 lipca 1944 r. Artykuł ten potwierdza również zasady ustawodawstwa o Radach Narodowych o reformach społecznych i ustrojowych, opierając się na woli narodu, wyrażonej w głosowaniu ludowym 30 czerwca 1946 roku. Na tych podstawach prawnych opiera się projekt Małej Konstytucji.

Rozdział pierwszy mówi o najwyższych organach R. P., którymi są: w zakresie ustawodawczym — Sejm Ustawodawczy, w zakresie władzy wykonawczej — Prezydent R. P., Rada Państwa i Rząd, w zakresie wymiaru sprawiedliwości — niezależne sądy. W zakres działania Sejmu Ustawodawczego, w myśl projektu Małej Konstytucji, wchodzi: uchwalenie Konstytucji R. P., udzielanie Rządowi pełnomocnictw do wydawania dekretów z mocą ustawy, sprawa budżetu Państwa, narodowego planu gospodarczego, nowych podatków, zmiany systemu monetarnego, sprawa poboru rekruta, ustroju samorządu i ratyfikacji umów międzynarodowych. Pełnomocnictwa dla Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy udzielane są tylko w myśl projektu na okres między sesjami. Dekrety te Rząd przedstawia Radzie Państwa do zatwierdzenia, a Prezydent R. P. zarządza ich ogłoszenie. Dekrety niezatwierdzone przez najbliższy Sejm tracą moc z chwilą zebrania się nowego Sejmu.

Inicjatywa ustawodawcza przysługuje Rządowi, Sejmowi i Radzie Państwa. Art. 3 mówi o kompetencjach Prezydenta R. P., którego Sejm wybiera bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej 23 ustawowej liczby posłów, na 7-letni okres urzędowania. Do kompetencji Prezydenta R. P. należy zwalanie, otwieranie, odczyszczenie i zamykanie Sejmu oraz wszystkie czynności, związane z jego urzędem, w myśl przepisów Konstytucji z r. 1921.

Art. 4 wprowadza zupełnie nową instytucję w naszym życiu polityczno-państwowym, konieczną z uwagi na naszą obecną rzeczywistość, w której tak wielkie zasługi oddała Państwu zarówno KRN, jak Prezydium KRN i Rady Terenowe, które wszystkie „dobrze zasłużyły się Ojczyźnie”. Ta nowa instytucja, którą wprowadza Mała Konstytucja, jest Rada Państwa. W skład Rady Państwa wchodzi: Prezydent R. P., jako przewodniczący, Mar-

szalek Sejmu i Wicemarszałkowie oraz Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa. W czasie wojny wchodzi również do Rady Państwa Naczelny Dowódca Wojska Polskiego. Na jednomyślny wniosek Rady Państwa Sejm może uzupełnić jej skład dalszymi, najwyżej trzema członkami Rady. Do zakresu Rady Państwa należy: sprawowanie nadzoru nad Radami Narodowymi, zatwierdzanie dekretów z mocą ustawy, przedkładanych przez Rząd, dotychczasowe kompetencje Prezydium KRN, wynikające z obowiązującego ustawodawstwa, uchwały o stanie wyjątkowym lub wojennym, wyrażanie zgody na ogłoszenie ustawy budżetowej, narodowego planu gospodarczego i poboru rekruta, inicjatywa ustawodawcza i przyjmowanie sprawozdań Najwyższej Izby Kontroli.

Rozdział piąty omawia kompetencje Rządu, na czele którego stoi Prezes Rady Ministrów. Pod jego przewodnictwem ministrowie tworzą Radę Ministrów. Rada Ministrów, na której przewodniczącym jest przewodniczący Prezydenta R. P., zwolowana w wyjątkowych wypadkach państwowych, nosi miano Rady Gabinetowej.

Najwyższa Izba Kontroli bada, pod względem finansowym i gospodarczym, działalność władz, instytucji i przedsiębiorstw państwowych. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli wybiera Sejm.

Wymiar sprawiedliwości należy do niezależnych sądów, a są-

dziowie są w sprawowaniu swoich urzędów niezawisli i podlegają tylko ustawom.

Mała Konstytucja w art. 27 przewiduje określenie w drodze osobnej ustawy zakresu i trybu działania sądownictwa administracyjnego, które orzekać będzie o legalności aktów administracyjnych.

W przepisach przejściowych Małej Konstytucji przewiduje się powołanie przez osobną ustawę organów właściwych do orzekania w prawach wynikających z odpowiedzialności konstytucyjnej Prezydenta R. P. i ministrów, złożenie przez Rząd Sejmowi projektu budżetu, narodowego planu gospodarczego i ustawy o poborze rekruta na rok 1947 nie później, niż w ciągu 3-ch miesięcy od dnia otwarcia obecnego Sejmu oraz załatwienie sprawy dekretów, wydanych po dniu 23 września 1946 r., t. j. od chwili zakończenia działalności KRN.

Stosownie do art. 31 do zmiany Małej Konstytucji wymagana jest większość 2/3 ustawowej liczby posłów.

Omawiając na zakończenie swego referatu prace komisji specjalnej pos. Jarosz oświadcza, że złożony wraz z projektem PPR projekt posłów klubu PSL nie wnosił żadnych nowych momentów, wobec czego komisja oparła się na projekcie PPR. Większość komisji stanęła na stanowisku, że w życiu państwowym i społecznym zaszły daleko idące zmiany, których nie mogła przewidywać Konstytucja Marcowa, a które należy brać pod uwagę ze

względem na konieczności naszego życia publicznego. Referent prosi Sejm o przyjęcie ustawy w myśl przedstawionego projektu.

Po przemówieniu sprawozdawcy rozwinęła się dyskusja. Pierwszy zabrał głos pos. Nadobnik, który w imieniu posłów klubu PSL zgłasza inny projekt tymczasowej ustawy konstytucyjnej, składającej się z 5-ciu artykułów. Projekt ten w art. 1 głosi, że do czasu uchwalenia nowej Konstytucji R. P. obowiązują będą w całej pełni postanowienia Konstytucji z 17 marca 1921 r. Klub poselski PSL uważa, że utrzymując całkowicie przepisy tej Konstytucji należy uregulować tylko dwie sprawy: 1) przekazanie kompetencji Senatowi Sejmowi Ustawodawczemu oraz 2) powołanie Państwowej Rady Samorządowej dla sprawowania zwierzchniego nadzoru nad organami samorządów wszystkich stopni.

Następca oświadczenia przedstawicieli PPS, PPR, Str. Ludowego, Klubu Kat.-Spolecznego, Str. Dem. oraz PSL Nowe Wyzwolenie. Wszyscy oni wyrażają w imieniu swych stronnictw poparcie projektu Małej Konstytucji, wniesionego przez komisję.

Do łaski marszałkowskiej wpłynęła wniosek PPS i PPR o zniesienie art. 17, który mówi o kompetencjach Kancelarii Cywilnej Prezydenta R. P.

Po zakończeniu dyskusji projekt Małej Konstytucji odesłano do komisji.

Marszałek po rozpatrzeniu kilku wniosków regulaminowych i nagłych zarządził przerwę.

Przemówienie prez. Benesza

„Czechy i Słowacja mogą istnieć tylko w ramach wspólnego państwa“

PRAGA (PAP). — Podczas posiedzenia towarzystwa przyjaciół czechosłowackiej prezydent Czechosłowacji dr Benesz wygłosił przemówienie poświęcone zagadnieniu współżycia obu narodów w ramach wspólnego państwa. Dr Benesz oświadczył, iż rozbięcie państwa czechosłowackiego uważa za niemożliwe. Prezydent zwrócił się przeciwko oświadczeniu arcybiskupa czechosłowackiego dr Kmetka, który powiedział, że Słowacy cieszyliby się, gdyby po siadali własne państwo. Ponieważ jest to rzeczą niemożliwą,

Słowacy, zdaniem Kmetka, opowiadają się za Czechosłowacją. Prezydent Benesz stwierdza, że tego rodzaju argumentacja oznaczałaby, że Słowacy tylko z konieczności wchodzi w skład wspólnego państwa czechosłowackiego i gdyby okoliczności na to pozwoliły, zajęliby inne stanowisko. Pragnę — powiedział dr Benesz, aby zagadnienie czechosłowackie zostało rozwiązane definitywnie. Nowego kryzysu w stosunkach obu narodów nie moglibyśmy przeżywać i doprowadziłoby to po pewnym czasie do upadku republiki czechosłowackiej. Mając jako siedemdziesiąt 70 milionów Niemców, nie mogą Czechy w przyszości zrezygnować z sąsiedztwa Związku Radzieckiego. Powstanie niepodległej Słowacji oznaczałoby, że Czechy nie miałyby wspólnej granicy z ZSRR. Sprawa ta ma podstawowe znaczenie zarówno dla Czechów jako narodu, jak i dla całego państwa i nie można zapominać o naukach wynikłych z Monachium. Dziś nie ma miejsca na koncepcje Hlinki, ani też na żadne plany utworzenia federacji państw środkowo europejskich. Odpowiadając prezydentowi Beneszowi, przewodniczący słowackiej rady narodowej dr Lettrich stwierdził, że wszelkie dyskusje jakie toczyły się wśród Słowaków od roku 1938 doprowadziły do jednego wniosku: Nie ma innej możliwości poza wspólne życie Czechów i Słowaków w ramach republiki czechosłowac-

kiej. W tym właśnie duchu zorganizowany został słowacki ruch oporu w czasie okupacji i ostatnie powstanie narodowe.

Kto będzie ambasadorem brytyjskim w Warszawie

RIO DE JANEIRO (SAP) — Sir Donald Saint-Clair Gainer, od maja 1944 r. ambasador brytyjski w Brazylii, ma być w najbliższym czasie przeniesiony do Polski, jak informują tutejsze źródła dyplomatyczne.

Odpowiedź amerykańska na notę radziecką

WASHINGTON (PAP). — Sekretarz Stanu Marshall opracował osobiście odpowiedź na notę radziecką, która zawierała protest przeciwko oświadczeniu podsekretarza stanu Achesona. Nota rządu amerykańskiego będzie doręczona ministrowi Molotowowi przez ambasadora amerykańskiego w Moskwie generała Dedella Smitha.

Włosko-argentyńska umowa emigracyjna

RZYM (PAP). — Zerwane w ub. tygodniu rokowania w sprawie umowy emigracyjnej włosko-argentyńskiej zostały wznowione w poniedziałek. Po uzgodnieniu stanowiska obu państw postanowiono, że pierwsza grupa złożona z 10.000 Włochów będzie mogła udać się do Argentyny po podpisaniu umowy, które nastąpi we wtorek lub w środę.

Klauzule wojskowe traktatu z Austria

LONDYN (PAP). — Na wtorkowym posiedzeniu zastępców ministrów spraw zagranicznych w sprawie traktatu pokojowego z Austrią przyjęto dalsze klauzule wojskowe projektu traktatu. Austria będzie mogła utrzymać pewną armię, dysponującą również lotnictwem. Stan lotniczy armii austriackiej będzie ustalony po zasięgnięciu opinii komisji wojskowej. Osoby nie wchodzące w skład armii austriackiej nie będą mogły przechodzić przeszkolenia wojskowego, ani też wojskowo-lotniczego. Osiągnięto jednomyślne porozumienie co do rodzajów broni, jakie mają być zakazane armii austriackiej. Austrii nie będzie wolno również posiadać broni o napędzie rakietowym, ani dział o zasięgu ponad 30 km oraz gazów. Sojusznicy zastrzegają sobie prawo uzupełnienia w przyszłości zakazu

wszelkich broni czy środków masowego zniszczenia, jakie będą wynalezione w przyszłości. Austria nie będzie mogła posiadać ani produkować większej ilości materiału wojennego, prócz potrzebnego dla sił zbrojnych określonych przez traktat. Wreszcie Austria nie będzie mogła nabywać ani produkować samolotów typów niemieckich ani japońskich, nawet dla utrzymania komunikacji lotniczej. Zastępcy zakończyli również redakcję wstępu do traktatu. Pozostały 3 punkty nieuzgodnione, które zostaną przekazane Wielkiej Czwórcce. Są to: 1) Wniosek Wielkiej Brytanii przewidujący, że poza państwami wymienionymi jako sygnatariusze mogą być powołane inne państwa. 2) Klauzule, dotyczące odpowiedzialności Austrii za walkę po stronie Niemiec, przeciwko czemu

protestują Wielka Brytania i Stany Zjednoczone. 3) Określenie Austrii jako kraju oswobodzonego, co jest kwestionowane przez ZSRR. Przy omawianiu klauzul politycznych, na wniosek przedstawiciela Związku Radzieckiego, ustalono, że Austria ma być państwem suwerennym, niezależnym i demokratycznym. Następnie zgodzono się na klauzulę, stwierdzającą, że Austria zobowiązuje się utrzymać w mocy ustawę z roku 1921, zabraniającą powrotu Habsburgów do kraju. Nie uzgodniono natomiast sprawy klauzul, omawiających sprawę obywatelstwa austriackiego. Kwestia ta została przekazana również Radzie Ministrów Spraw Zagranicznych. W środę dnia 19 b. m. zastępcy będą omawiać kwestię majątku niemieckiego w Austrii przeznaczonego na odszkodowania.

Ministrowie o swoich zadaniach

Minister Kultury i Sztuki — Stefan Dybowski

WARSZAWA (SAP) — Stawiam sobie w swojej pracy następujące cele: 1. Pragnąłbym przyczynić się do stworzenia w Polsce atmosfery, która sprzyjałaby rozwojowi twórczości artystycznej.

2. Pragnąłbym wzmocnić we wszystkich warstwach narodu głód konsumpcji dóbr kulturalnych.

3. Pragnąłbym wreszcie ten głód zaspokoić.

Zdaję sobie sprawę z trudności, jakie nas w tej pracy czekają, zdaję sobie sprawę, że póki nie został zaspokojony głód materialny, głód kulturalny trudny jest do zaspokojenia.

Tym niemniej uczynimy oczywiście wszystko, co jest możliwe, ażeby nasze zamierzenia zrealizować.

Dla stworzenia atmosfery, o której mówiłem, uważam m. in. za celowe dokonanie dzieła normalizacji szkolnictwa artystycznego, rozpoczętego przez mojego poprzednika. Pragniemy współdziałać poza tym w przejawach życia codziennego, np. rozmawiamy z Min. Odbudowy, ażeby wszelkie poważniejsze budowle powstawały przy współudziale artystów, pracujemy z Min. Przemysłu, ażeby poprzez wytwory przemysłowe (tkaniny, wyroby szklane, przyrządy biurowe itd.) krzewić piękno w życiu codziennym. W zakresie wydawnictw literatury pięknej pragniemy w porozumieniu z Min. Oświaty do pól książki jest jeszcze niedostępna dla mas ze względu na wysoką cenę, przynajmniej wyposaży biblioteki w odpowiedni dobór książek; chcemy inspirować samorządy, ażeby ustanawiały nagrody artystyczne tak, jak uczyniły to Kraków, Łódź, Białystok. Centralny Instytut Kultury (CIK) przy Min. Kul. i Sztuki ma za zadanie upowszechnianie kultury przez wydawanie tekstów dla teatrów, dla chórów i orkiestr, szkolenie personelu w porozumieniu z organizacjami tego rodzaju, jak TUR, ZWM, lub WiCi.

W dalszej perspektywie jest stworzenie parków kultury, które byłyby środkiem przyciągnięcia mas do kulturalnego spędzania wolnych chwil.

Wymieniłem tylko szereg zadań spośród ogromu prac, stojących przed nami.

Kładę duży nacisk przede wszystkim na upowszechnienie kultury wśród tych, którzy dotychczas do niej nie mieli należytego dostępu, tj. wśród robotników i chłopów.

Wreszcie zwrócić uwagę na współpracę kulturalną z zagranicą, a zwłaszcza z braćmi narodami słowiańskimi.

Minister Komunikacji — Jan Rabanowski

Ministerstwo Komunikacji planuje na najbliższy okres:

na dziś: złagodzenie skutków zakłóceń w ruchu kolejowym w wolnych warunkach atmosferycznych;

na jutro: wykonanie elementów 8-letniego Narodowego Planu Gospodarczego, przewidzianych na rok 1947, oraz przeprowadzenie akcji oszczędnościowej, zainicjowanej przez Rząd;

Józef Pulek Życiorys

Ur. w 1892 w Wadowicach. Syn drobnego rolnika. Dyplom d-ra praw w Krakowie. Od 1906 roku udział w ruchu ludowym. W 1913 roku łącznie z Janem Stapińskim organizuje lewicę PSL. W okresie pierwszej wojny szef Departamentu Wojskowego NKN. 1919 — poseł do sejmiku. Od 1923 wiceprezes Wyzwolenia Wójt gminy. Działacz spółdzielczy. Zastrzona walka z sanacją — redaguje naczelny organ partyjny „Wyzwolenie”. Więzień brzeski, skazany na 3 lata więzienia. Zjednoczone Stronnictwo Ludowe — wice-

na pojutrze: pełną realizację 8-letniego Narodowego Planu Gospodarczego w zgodnej synchronizacji z wymaganiami odbudowy kraju.

Minister Odbudowy — Michał Kaczorowski

— Jasne, iż zdrowe mieszkania, jasna szkoła i szpital, właściwie sytuowany warsztat pracy i Dom Społeczny — oto program, który realizować będziemy nie tylko poprzez mobilizację środków publicznych, ale i tych sił, które ujawnia gospodarka prywatna.

Minister Pracy i Opieki Społ. — Kazimierz Rusinek

— Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w Polsce Demokratycznej jest przedłużeniem ruchu

zawodowego, jako realizator postulatów tego ruchu. Właściwa nazwa mojego resortu winna brzmieć: „Ministerstwo świata pracy dla świata pracy”.

W rządzie będę rzecznikiem Komisji Centralnej Związków Zawodowych, jako najwyższej instancji świata pracy. Chcę ażeby w nowym ustroju nie tylko w prawie konstytucyjnym, ale w rzeczywistości dnia codziennego praca była najwyższym dobrem Rzeczypospolitej, a pracownik żeby stał pod szczególną ochroną i opieką rządu.

W wyścigu nad odbudową zniszczonego kraju i w pracy nad rozbudową naszego przemysłu nie chcemy zagubić żywego człowieka. Mam na myśli nie tylko

pracujących, ale także inwalidów pracy i tych, którzy w pracy, czy z powodu pracy ulegli nieszczęśliwym wypadkom. Leży mi również na sercu los inspektorów pracy, których może nie zawsze doceniamy, ale którzy są w pierwszym rzędzie powołani do strażnicy nad wykonywaniem ustawodawstwa ochronnego, czuwania nad bezpieczeństwem i higieną.

Przejmując resort zastałem w nim ludzi o dużym doświadczeniu i wielkim umiłowaniu tego resortu. To daje mi wiarę, że oparcie o taki zespół ludzi pozwoli mi na realizację szeregu ustaw, regulujących wszystkie zagadnienia, wchodzące w skład Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Plan gospodarczy dla Niemiec w opracowaniu Komisji Badań Problemów Europejskich

LONDYN (PAP) — Międzynarodowa Komisja Badań Problemów Europejskich ogłosiła plan, na podstawie którego „Niemcy mogłyby stopniowo przyczynić się do odbudowy życia gospodarczego w Europie”. Plan ten stanowi drugą część sprawozdania komitetu. Pierwsza część została opublikowana w ub. miesiącu i ostrzegała przed wzrastającą siecią organizacji podziemnych hitlerowskich w całym Niemczech, oraz o istnieniu znacznych kapitałów niemieckich za granicą. Do komitetu należą przedstawiciele Wielkiej Brytanii (m. in. lord Brabazon i lord Vansittart), Francji (Herriot), Belgii, Danii i Holandii. Sprawozdanie podkreśla, iż wobec podważenia równowagi demograficznej w Europie w następstwie polityki niemieckiej i wynikłego stąd braku rąk roboczych w większości państw europejskich, należy dążyć do takiego podziału rąk roboczych w Europie, który by umożliwił odbudowę gospodarek wszystkich państw. Komisja wypowiada się przeciwko przymusowemu zatrzymywaniu niemieckich jeńców wojennych, natomiast bierze pod uwagę zatrudnienie ich na warunkach wolnego najmu. Komisja proponuje, aby część plac, które otrzymywać będą robotnicy niemieccy, zużytkowana została na spłaty reparacyjne. Np. robotnik francuski otrzymuje 100 franków dziennie, robotnik niemiecki otrzymywałby od przedsiębiorcy, u którego pracuje, 70 franków; pozostałe 30 franków przedsiębiorca wpłacałby rządowi francuskiemu, który połowę tej sumy zatrzymywałby na poczet reparacji, a drugą połowę pozostawiałby do dyspozycji rządu niemieckiego na zakup we Francji towarów, potrzebnych Niemcom.

Ostatecznie więc robotnik niemiecki otrzymywałby taką samą zapłatę, jak robotnik francuski, a rząd niemiecki musiałby posiadać do jego dyspozycji kredyt w Niemczech na sumę, równą się równowartości 30 franków dziennie.

Przyszły plan gospodarczy dla Niemiec nie powinien być — zdaniem komisji — rozpatrywany, zanim nie będą ustalone potrzeby surowcowe wszystkich państw europejskich. Plan ten powinien umożliwić wszystkim państwom europejskim dysponowanie swymi zasobami, przede wszystkim z punktu widzenia ich własnych potrzeb. Sprawozdanie stwierdza, iż Niemcy mogą przyczynić się do odbudowy Europy w sposób następujący: 1) dostarczyć rąk roboczych, 2) eksportować surowce, głównie węgiel, 3) eksportować towary gotowe. Plan komisji zmierza nie tyle do odprężenia Niemiec, ile do tego, by uczynić z tego kraju eksportera surowców i towarów gotowych. Niemcy obfitują w surowce — węgiel, koks, budulec, potas itd. — potrzebne ich sąsiadom. Jest rzeczą nieodzowną, by Niemcy utrzymały potencjał przemysłowy, umożliwiając im produkowanie towarów na pokrycie własnych potrzeb i na eksport. Dla uniknięcia w przeważającej części, które by mogły doprowadzić do nowych wojen, należy zwrócić szczególną uwagę na następujące sprawy: 1) powinien być wydany zakaz produkowania i posiadania w Niemczech środków transportowych dla ruchu pasażerskiego, towarowego i pocztowego poza transportem lądowym.

2) Niemcy, bez udzielenia pozwolenia ze strony mocarstw sprzymierzonych, nie powinny mieć prawa korzystania z innych

źródeł energii pędnej, jak węgiel, elektryczność, nafta, woda, z których już korzystali w roku 1939, 3) powinna być powołana do życia komisja kontrolna, złożona z przedstawicieli państw sojuszniczych.

Sprawozdanie komitetu podkreśla w końcu, iż należy przypuszczać, że Niemcy będą się starały przede wszystkim o wyzwolenie się z więzów gospodarczych oraz o przywrócenie potęg przemysłowej, jako pierwszy etap na drodze do wyzwolenia politycznego. Dlatego też ograniczenie potencjału przemysłowego Niemiec jest głównym czynnikiem w utrzymaniu pokoju.

Komisja wypowiada się stanowczo przeciwko wszelkim pomysłom niezwłocznej repatriacji niemieckich jeńców wojennych, gdyż taka repatriacja, zwiększając ludność Rzeszy, dostarczałaby Niemcom jeszcze jednego argumentu do zachowania produkcji Zagłębia Ruhry i zwiększenia ogólnej produkcji przemysłowej. To ostatnie niebezpieczeństwo jest tym poważniejsze, że jak się zdaje sprzyjały mu plany brytyjskie. Komisja reasumuje w następujący sposób plany niemieckich przywódców politycznych, cieszących się zaufaniem aliantów: 1) szybki powrót do Niemiec 4 — 5 milionów jeńców, 2) przywrócenie przemysłu równego temu, jaki istniał przed wojną. Raport podkreśla również, że pobyt licznych robotników niemieckich za granicą jest jednym z najlepszych środków denazyfikacji kraju.

Komisja O. N. Z.

bada stosunki wewnętrzne Grecji

LONDYN (PAP) — Z Aten donoszą, że komisja śledcza ONZ postanowiła, odwiedzić okolice

Kapitałisci amerykańscy chronią majątki niemieckie

Pismo „Nowoje Wremia” przypomina, że latem 1945 r. jeden z niekoronowanych władców Zagłębia Ruhry Hugo Stinnes został aresztowany przez brytyjskie władze okupacyjne, jako przestępca wojenny. Przewie-

no go na południe, w pobliżu granicy szwajcarskiej, gdzie mieszka nadal w luksusowych warunkach i nie obawia się, że zostanie postawiony przed sądem. — Zajmuje go inna myśl — píše „Nowoje Wremia” — jak uratować swój majątek, częściowo skonfiskowany przez Brytyjczyków. Stinnes jest jednym z najbogatszych ludzi w Niemczech. Akcje towarzystw węglowych należących do niego oceniane są na 50 milionów dolarów. Przed 20 laty mniej więcej Stinnes przeniósł siedzibę swego koncernu do Stanów Zjednoczonych, otrzymawszy od finansistów amerykańskich pożyczkę w wysokości 25 milionów dolarów. Wierzy cieli jego otrzymali w zastaw połowę majątku Stinnesa w Europie. W ten sposób koncern Stinnesa, związany z największymi firmami amerykańskimi, rozwijał się, będąc najważniejszą ostoją zbrojących się Niemiec. Nie zaszkodziła mu ani wojna,

ani okupacja. Rachunek był prosty. Jeśli zwyciężą Niemcy, koncern Stinnesa zachowa cały zagrabiony i powiększony w czasie wojny majątek. Jeżeli zaś zwyciężą Stany Zjednoczone, to firmy amerykańskie uzyskają kontrolę nad majątkiem koncernu.

I tak właśnie się stało. Stinnes podwoił swój kapitał w Niemczech i uratował majątek od konfiskaty. Amerykańskie firmy Stinnesa roszą sobie teraz pretensje do majątku koncernu. Ratowaniem majątku Stinnesa zajmuje się znany przemysłowiec amerykański Alles. Akcjonariusze przedsiębiorstw Stinnesa otrzymali niedawno zawiadomienie, że rząd Stanów Zjednoczonych uważa, że będzie majątek Stinnesa, położony w Niemczech, za własność koncernu amerykańskiego. W ten sposób majątek Stinnesa chroniony jest przez kapitałistów amerykańskich, którzy wzbogacili się wraz z nim, uzbrajając Rzeszę Niemiecką.

Nowy wicepremier Związku Radzieckiego MOSKWA (PAP) — Prezydium Rady Najwyższej Związku Radzieckiego powołało M. Saburova na stanowisko wicepremiera ZSRR.

Delegat Albanii przybył do Nowego Jorku

NOWY JORK (PAP) — Delegat Albanii Hysni Kapo przybył do Nowego Jorku, aby przedstawić na Radzie Bezpieczeństwa stanowisko Albanii w związku ze skargą rządu brytyjskiego, dotyczącą zaminowania cieśniny Korfu.

Sprawa sojuszu francusko-czechosłowackiego

PRAGA (PAP) — W piątek, dnia 14 b. m., opublikowano w Pradze następujący komunikat: „Przy okazji podpisania traktatu pokojowego w Paryżu dnia 10 b. m. ministrowie Masaryk i Clementis odbyli z francuskim ministrem spraw zagranicznych Bidault rozmowę, przeprowadzoną w duchu największej przyjaźni. W czasie tej rozmowy przedstulowano wspólnie stosunki pomiędzy Francją i Czechosłowacją. W wyniku rozmów oba rządy zdecydowane są pogłębić bezpieczeństwo powszechne i odbudowę Europy oraz świata, postanowiły w ramach toczących się obecnie rozmów międzynarodowych rozpocząć rokowania, mające na celu danie zewnętrznego wyrazu zasadom, zawartym we francusko-czechosłowackiej deklaracji z dnia 22 sierpnia 1944 r. i wzmocnić współpracę pomiędzy obu krajami”.

Wymiana przedstawicieli dyplomatycznych pomiędzy Francją i Indiami

PARYŻ (PAP) — Jak podano oficjalnie do wiadomości rządu francuski i indyjski postanowiły mianować przedstawicieli dyplomatycznych w stopniu ambasadora w Paryżu i New Delhi.

W kilku wierszach

Berlin. — Dziennik „Der Abend” donosi, że admirał Horthy z rodziną przebywa w m. Weinhelm w Bawarii. Korzysta on z pomocy UNRRA i posiada pełną swobodę ruchów.

Monachium. — B. osobista sekretarka Hitlera Paula Tim zmarła w więzieniu w Monachium, na skutek choroby trzewnej w celach samobójczych.

Paryż. — Zwłoki słynnej śpiewaczki amerykańskiej Grace Moore, która zginęła podczas katastrofy samolotowej pod Kopenhagą, zostały przewiezione z Paryża do Hawru, skąd na pokładzie statku będą przetransportowane do Stanów Zjednoczonych.

Salerno. — Zakończył się tu proces przeciwko gestapowcom japońskim 13 oskarżonych skazano na karę śmierci, a 27 na dożywotnie ciężkie roboty, 9 oskarżonych uwolniono.

Paryż. — Pożyczając od dnia 19 grudnia r. 1946 w związku z działaniami wojennymi przeciwko Vliet-namozkom francuskie alii zbrojne straciły w zabytkach i rannych 1855 żołnierzy i oficerów.

Komisja O. N. Z.

bada stosunki wewnętrzne Grecji

Aten, gdzie mają przebywać uchodźcy albańscy i jugosłowiańscy. Ponadto komisja ma przeprowadzić dochodzenia w Sparcie, gdzie ostatnio grupa powstańców wysadziła w powietrze elektrownię oraz zwolniła z więzienia 233 więźniów politycznych.

Agencja Reutersa donosi, że komisja ONZ wyłoniła specjalną podkomisję, której zadaniem będzie zbadanie sytuacji na greckich wyspach i w okręgach prowincjonalnych. W skład tej podkomisji wchodzi: delegaci Zw. Radzieckiego, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Anglia dostarczyła rządowi greckiemu 300 samolotów

BELGRAD (PAP) — Agencja Tanjug donosi z Aten, że Anglia dostarczyła rządowi greckiemu 300 samolotów typu „Spitfire” celem walki z greckimi organizacjami demokratycznymi.

Nadzwyczajne środki ostrożności w Atenach

LONDYN (PAP) — Z Aten donosi agencja Reutersa, że w myśl wydanego ostatnio zakazu zgromadzeń, zakazany został wielo-niedzielny koalicji lewicowej EAM. Zakazano również wszelkich innych zebrani i pochodów. Wojska skoncentrowano w ko-

Naród hiszpański walczy z reżimem

Fala strajków ogarnęła cały kraj — Wzmaga się ruch partyzancki „Gestapo“ szaleje

(RAP). — Ostry kryzys gospodarczy, wygładzanie mas pracujących w miastach, i polityka rabunkowa stosowana wobec mas chłopskich na wsi stwarzają w Hiszpanii bardzo napiętą sytuację. Kraj staje się coraz bardziej areną otwartych walk masowych przeciwko reżimowi Franco.

Ostatnie miesiące i tygodnie wskazują na rosnącą falę strajkową. Włókniarze w Katalonii, metalowcy w kraju Basków, robotnicy różnych gałęzi przemysłu w Madrycie, stoją na czele walk strajkowych. Jednocześnie i równolegle z ruchem strajkowym wzmaga się walka partyzancka: w ciągu ostatniego półtora miesiąca partyzanci w Hiszpanii przeprowadzili 80 akcji. Na czele walk partyzanckich stoi prowincja Kordoba, gdzie w ciągu wspomnianego okresu przeprowadzono 46 akcji; partyzantka objęła również Galicję, Walencję, Barcelonę, Teruel, Bilbao i inne prowincje.

W strachu przed narastającą falą rewolucyjną Franco chce znaleźć wyjście z sytuacji przez spotęgowanie krwawego terroru wobec narodu hiszpańskiego. Faszystowski terror szaleje w Hiszpanii. Do walki ze strajkującym i z partyzantką wysyłane są specjalne dobrane oddziały Gwardii Cywilnej, bandy szpieł i prowokatorów. Najlepszych synów narodu hiszpańskiego krwawa dyktatura rzuca do więzień, katusze i torturuje według wzorów hitlerowskich.

Nie przebrzmiały jeszcze echa wyroków śmierci dokonanych na bojownikach ludu hiszpańskiego, członkach Komunistycznej Partii Hiszpanii: Cristino Garcia, Ramon Via, Uriarte, Casto Garcia Roza, gdy faszyzm hiszpański dokonał nowych zbrodni.

14 stycznia 1947 r. rozstrzelani zostali Jose Isasa Olaizola i Jose Antonio Verandi — obaj aresztowani w październiku 1946 r. w Talawerze i tam osadzeni na śmierć w grudniu tegoż roku.

W czasie tortur w hiszpańskim gestapo bestialsko zamordowany został Eduardo Sanchez Biedma (aresztowany w październiku 1946 roku), aktywny bojownik o wolność narodu hiszpańskiego w latach 1936 — 1939, znany z ruchu oporu we Francji pod imieniem Torres. Swoim zachowaniem się przed katami tow. Eduardo Sanchez Biedma dał wzór jak powinien zachować się rewolucjonista wobec wroga. Pomimo nieludzkich tortur i męczarni hiszpańskich gestapowców, żądających od niego zeznań o towarzyszach pracy i pracujących w podziemiu Komunistycznej Partii Hiszpanii, Sanchez Biedma nie wydał zbirom faszystowskiemu tajemnic partyjnych.

Ostatnio przyszła wiadomość z Madrytu o rozstrzelaniu Antonio Fernandeza. Więźnia w Hiszpanii są przepelnione bojownikami

o wolność narodu hiszpańskiego. Każdemu z więźniów grozi męczeńska śmierć; w szczególności groźba zawisła nad Agustinem Zoraa Sanchez.

Demokracja całego świata protestuje przeciwko gwałtom faszystowskim. Do generalnego sekretarza ONZ zwrócili się z protestem przeciwko gwałtom faszystowskim w Hiszpanii: Światowa Federacja Związków Zawodowych, Międzynarodowa Federacja Kobiet, Światowa Federacja Młodzieży Demokratycznej, Biuro Międzynarodowej Federacji

Więźniów Politycznych, Francuski Komitet Antyfaszystowskiej Pomocy Ludowej. Stowarzyszenie Przyjaźni Francusko-Hiszpańskiej.

Organizacje krajowe również zwracają się z protestem przeciwko rozwydrzonym atakom zbiorów faszystowskich. Stowarzyszenie Przyjaźni Czechosłowacko-Hiszpańskiej zwróciło się do konferencji ministrów spraw zagranicznych z prośbą o interwencję. Związki Zawodowe w Czechosłowacji, Związki Młodzieży Czecho-słowackiej i szereg innych orga-

nizacji czechosłowackich zwróciło się do generalnego sekretarza ONZ z prośbą o wywarcie nacisku na Franco.

Polscy demokraci związani z Hiszpanią przez udział w wojnie z Franco i przez obronę interesów demokratycznej Hiszpanii na arenie międzynarodowej dołączają swój głos protestu przeciwko zbrodniom reżimu Franco, przeklemani, że nacisk demokratycznej opinii świata wstrzyma zbrodniczą rękę od popełniania dalszych przestępstw.

Traktaty pokojowe muszą być bezwzględnie zrealizowane

W związku z rozpoczęciem publikacji tekstów traktatów pokojowych z b. sojusznikami Niemiec, dzienniki radzieckie poświęcają tym traktatom artykuły wstępne.

„Prawda“ pisze, że podpisanie traktatów pokojowych rozpoczyna nową erę historyczną w stosunkach między państwami europejskimi. Analizując teksty traktatów, „Prawda“ podkreśla, że zaspokajają one słuszne żądania państw, które uciierpiały wskutek agresji niemieckiej, a przy tym nie zagrażają suwerenności b. satelitów Niemiec i nie noszą charakteru zemsty nad pokonanymi, która tak często cha-

rakteryzowała podobne dokumenty w przeszłości.

Traktaty mają na celu wynagrodzenie ciężkich szkód, wyrządzonych przez agresorów faszystowskich, ale przewidziane w nich reparacje nie niszczą gospodarki narodowej b. sojuszników Niemiec. „Prawda“ stwierdza, że dzięki staraniom Związku Radzieckiego odparte zostały wygórowane pretensje rządów niektórych państw (np. Grecji) oraz próby uzależnienia gospodarki b. satelitów Niemiec od międzynarodowych karteli i banków. Przypominając historię zawarcia tych traktatów „Prawda“ wskazuje, że delegaci Stanów Zjednoczonych i Anglii usilowali

dyktować warunki, lecz próby te skazane były z góry na niepowodzenie. Po długiej i uporczywej walce górze wzięli stronnicy pokoju demokratycznego. Traktaty nie zadowalają może całkowicie każdej ze stron zainteresowanych ale w danej chwili stanowią one najlepszy wyraz tego, co można było osiągnąć. Podkreślając, że w krajach, które walczyły po stronie Niemiec odczuwa się jeszcze skutki faszyzmu, o czym świadczy np. wynady faszystowskie we Włoszech, spiski antypaństwowe na Węgrzech, w Finlandii i Bułgarii, „Prawda“ pisze o znaczeniu bezwzględnej realizacji warunków traktatów pokojowych.

Wbrew oświadczeniom oficjalnym

Wielka Brytania nadal popiera Andersa

Korespondent londyński PAP w sprawozdaniu z debaty w Izbie Gmin nad ustawą o PKPR donosi, że poseł Labour Parly p. Wyatt wygłosił dłuższe przemówienie, w którym w ostrych słowach skrytykował politykę rządu brytyjskiego wobec żołnierzy polskich. Poseł Wyatt podkreślił, że rząd brytyjski, pragnąc przystosować Polaków do pracy w przemyśle, nie powinien tworzyć polskich formacji wojskowych. Nie przyznaje się do bowiem do

zawodowego wykształcenia żołnierzy polskich. Plan rządu brytyjskiego przyczyni się do tego, że Anders i jego przyjaciele będą w dalszym ciągu wywierać wpływ na masę żołnierzy polskich. Następnie wystąpił mówca przeciwko klauzuli 8 ustawy, która przewiduje wezwanie do armii brytyjskiej — na zarządzenie ministra wojny — całych jednostek wojskowych polskich.

Poseł Wyatt przypomina oświadczenie rzecznika rządu bry-

tyjskiego z dnia 4 listopada 1946 roku, w którym stwierdził on, że członkowie PKPR winni być w zupełności oddzieleni od wszelkiej działalności politycznej i od wpływów partii politycznych. Mimo to rząd brytyjski umożliwia Polakom wydawanie 2-ech dzienników i kilku tygodników, w których prowadzona jest bez przerwy ostra propaganda przeciwko rządowi polskiemu i przeciwko powrotowi Polaków do kraju. Poseł Wyatt krytykował tę pełną sprzeczności politykę rządu brytyjskiego wobec Polaków. Następnie przypominał sprawę Żytmirskiego, którego aresztowała żandarmeria polska, choć nie miała prawa aresztowania. Fakt ten został publicznie potępiony przez najwyższy autorytet sądowy Wielkiej Brytanii, a mianowicie przez lorda Chief of Justice, z którego stanowiska wynika, że oddziały polskie w Wielkiej Brytanii są obecnie nielegalną armią prywatną. Kończąc swoje przemówienie, poseł Wyatt wezwał rząd brytyjski, aby zrewidował swój stosunek do żołnierzy polskich w Anglii.

Gen. von Loehr i towarzysze

skazani na rozstrzelanie

BELGRAD (PAP) — General niemiecki von Loehr, z pochodzenia Austriak, który odegrał równieź rolę w ofensywie lotniczej przeciwko Polsce w r. 1939 i przeciwko Belgradowi w r. 1941 oraz dowodził operacjami na Krete i częścią armii hitlerowskiej w południowo-wschodniej Europie, został skazany na rozstrzelanie przez jugosłowiański trybunał wojskowy. Ponadto trybunał ten skazał, jako odpowiedzialnych za liczne zbrodnie wojenne w Jugosławii, na śmierć

przez powieszenie 10 niemieckich generałów i jednego pułkownika.

600 przestępców wojennych w drodze do Polski

WARSZAWA (SAP) — W tej chwili w drodze do Polski znajduje się transport 600 zbrodniarzy niemieckich, wydanych przez władze amerykańskie. W tym roku jest to już drugi transport przestępców wojennych, wydanych Polsce przez władze okupacyjne amerykańskie.

Jak urządza się muzeum w Oświęcimiu

Prace nad urządzeniem Muzeum męczeństwa Polaków na terenie obozu oświęcimskiego znajdują się w pełnym toku. Otwarcie muzeum nastąpi w dniu 14 czerwca 1947 r.

Zabezpieczone zostały wszystkie tragiczne pamiątki, a drużyny robotnicze pracują obecnie nad przywróceniem obozowi wyglądu, jaki miał przed zniszczeniem, dokonany przez uciekających w roku 1944 Niemców. Pracami tymi kierują b. więźniowie polityczni, którzy przebywali w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu i dobrze znają wszystkie jego pokaźne tajemnice.

Sejm ma wkrótce powziąć specjalną uchwałę o utworzeniu w Oświęcimiu i Brzezinkach wieczystego pomnika ku czci ofiar hitlerowskiego terroru.

Zasadniczy zrąb Muzeum stanowić będzie 10 bloków, a w każdym z nich zgromadzone zostaną eksponaty tematycznie związane z najistotniejszymi momentami jego przeszłości. I tak np. Blok nr 11 trwać będzie jako „blok śmierci“, Blok nr 8 zachowa swój wygląd z roku 1940, a nr 9 przywrócony zostanie do stanu z roku 1944. Tematem eksponatów, zgrupowanych w bloku nr 15 będą przyuczynki do historii stosunków między Polską a Niemcami. Blok nr 16 zobrazuje postępowanie SS wobec więźniów, Blok nr 4 — historię zagłady milionów ludzi przez barbarzyńców hitlerowskich przy pomocy metod krematoriów, komór gazowych i t. d. Twarde warunki życia więźniów, ich prace w obozie i poza obozem staną się tematem eksponatów

w blokach nr 17 i 18. Tak zwana „Kanada“, a więc bloki nr 5 i 6, pomieści pamiątki pozostałe po zagazowanych. Blok 10 zobrazuje doświadczenia lekarskie, jak wiasekcje, zaszczepianie chorób i t. p., wreszcie blok 7 wyobrazi historię obozu i Oświęcim walczący.

Całe Muzeum będzie podzielone na trzy zasadnicze działy 1) dział ogólny, ilustrujący obóz koncentracyjny Oświęcim, 2) dział międzynarodowy — poświęcony poszczególnym narodom, których obywatelami byli tutaj więźniowie, wreszcie 3) dział poświęcony historii wszystkich obozów koncentracyjnych.

Bardzo szczegółowo potraktowane zostaną również zagadnienia, dotyczące zagłady milionów Żydów.

Kronika krajowa

Warszawa (PAP) Prezydent R. P. Bierut otrzymał dalsze depesze gratulacyjne od: Frania Gazzi premiera rządu republiki Chorwacji i od słowiańskiego komitetu Jugosławii.

*

— M'sja UNRRA w Polsce podaje, że liczbą osób wywiezionych z Polski, które powróciły z zachodu do dnia 30 listopada ub. r., z ośrodków pozostających pod zarządem UNRRA — wyniosła łącznie 767 900 repatriantów, z czego z Austrii powróciło 68 000 osób, z Niemiec — 693 600 osób, z Włoch — 5 700 osób i ze Środkowego Wschodu 600 osób. Wydawanie 60 dn'owych racji dla repatriantów rozpoczęło się 1 października i zostało zakończone 31 grudnia. Liczba Polaków, którzy powrócili do kraju w tym okresie z Niemiec i Austrii, wynosi około 90 000. Powracającym w tym okresie repatriantom wydano 2745 ton żywności, 2370 paczek żywnościowych i 125 000 jedno-funtowych paczek.

Obrady Nacz. Komitetu Wyk. Stronnictwa Ludowego

WARSZAWA (PAP) — W Warszawie odbyły się obrady Naczelnego Komitetu Wykonawczego Stronnictwa Ludowego, którym przewodniczył prezes tego stronnictwa minister Baranowski. — W obradach tych uczestniczyli nadto wybitni członkowie Stronnictwa Ludowego, a mianowicie: Marszałek Sejmu Kowalski, wicepremier Korzybski, ministrowie: Pulek, Dab Kociol, Podęgowy i Dybowski oraz inni działacze polityczni tego stronnictwa. — Przedmiotem obrad były zagadnienia bieżącej polityki oraz prac stronnictwa w dziedzinie organizacyjnej, prasowej i gospodarczej w związku z pracami Sejmu.

Zmiana na stanowisku prezydenta miasta Łodzi

ŁÓDŹ (PAP) — W czasie ostatniego zebrania łódzkiej Miejskiej Rady Narodowej prezydent Łodzi Kazimierz Mijał zgłosił rezygnację z tego stanowiska wobec odwołania go do dyspozycji władz centralnych. Miejska Rada Narodowa obrala prezydentem Łodzi Eugeniusza Stawińskiego, generalnego sekretarza Zw. Zaw. Włóknarzy. Kandydatura ta wysunięta została przez kluby radnych PPR i PPS.

Nowy teatr w Warszawie

WARSZAWA (PAP). — Warszawa uzyskała nową estetycznie urządzonej salę teatralną, w której rozpoczął swą działalność teatr komedii muzycznej pod kierunkiem znakomitego poety Juliana Tuwima. Na inauguracji wystawiono popularną krótkowielodobrańskiego p. t. „Złotych Królów Madagaskaru“, przerobioną na komedię muzyczną przez Juliana Tuwima, a reżyserowaną przez jednego z najlepszych reżyserów polskich dyr. Janusza Warneckiego. W gronie wykonawców są najlepsi artyści polscy ulubieńcy warszawskiej publiczności Zymniska Sempołowski i Osza.

Samolot

zderzył się z górą

55 pasażerów poniosło śmierć

LONDYN (Renter) — Samolot 4-motorowy typu „Douglas“, należący do włoskiego towarzystwa lotniczego „Avianca“, uległ rozbiciu na skutek zderzenia się z wierzchołkiem góry w pobliżu Bogoty w Kolumbii. Wszyscy pasażerowie i cała załoga samolotu w liczbie 56 osób, ponieśli śmierć. Jest to największa katastrofa w dziejach lotnictwa cywilnego.

Drastyczne zarządzenia walutowe w Chinach

LONDYN (PAP) — Jak donosi z Nankinu agencja Reutersa, gen. Ciang Kai Szek wprowadził nowe przepisy kontroli walutowej. Oficjalny kurs dolara chińskiego podwyższono do 12 tysięcy za 1 dolar amerykański. Zakazano obrotu walut obcych i sprzedaży złota w obrocie krajowym. Władze otrzymały daleko idące pełnomocnictwa co do konfiskaty nielegalnie posiadanych pieniędzy i wyznaczania

kary więzienia. Posiadacze obcych walut mogą jednak wymienić je po nowym oficjalnym kursie w centralnym Banku Chińskim. Towarzystwa chińskie, posiadające za granicą depozyty w walutach obcych, muszą zgłosić je rządowi. Tego rodzaju depozyty z wyjątkiem specjalnie uprzywilejowanych, muszą być ulokowane w bankach chińskich lub sprzedane rządowi po oficjalnym kursie.

Nie przez zbrodnie, lecz przez braterstwo

prowadzi droga do odbudowy Ojczyzny

Wlec protestacyjny młodzieży i społeczeństwa kieleckiego

Dnia 12 lutego br. staraniem Komitetu Organizacyjnego, w skład którego weszli: Zrzeszenia rodzicielskie, Zw. Zawodowe, Stronnictwa polityczne, Organizacje młodzieżowe oraz dyrektorowie szkół, odbył się Wlec protestacyjny młodzieży i społeczeństwa kieleckiego potępiający mord dokonany na osobie śp. Stachowiaka instruktora Z. W. M.

Wlec miał charakter manifestacyjny — wypełniona po brzegi sala, świadczyla najdobitniej jak głęboko wstrząsnął — mord w Poznaniu, opinia publiczna. Wlec zagaił imieniem Komitetu organizacyjnego jako przedstawiciel Dyr szkół w Kielcach dyr Sikorski — „Zbrodnia — mówił — rzuciła straszny cień na młodzież polską. Pod wpływem jadu nienawiści pojawia się w szeregach młodzieży podstęp i zdrada, doprowadzająca ją do spodenia charakterów. Nóż i rewolwer — podstęp i zdrada — nie mogą być narzędziem w rozgrywce, jeśli społeczeństwo nie ma się stoczyć po pochylej drodze do upadku. Zbrodnia poznańska musi wywołać protest przeciw zakusom wszczęcia jadu nienawiści w dusze młodzieży. Imieniem Dyr. Szkół oraz Z.N.P. w Kielcach potępamy stosowanie zbrodniczych metod, obniżających poziom naszej kultury i godność narodu w oczach świata. Protestujemy przeciw wciąganiu młodzieży do nielegalnych organizacji. Nie przez mord, lecz przez braterstwo i pracę, prowadzi droga do odbudowy Ojczyzny. Kończąc mowa powołał prezydium Wiecu w składzie: Przewodniczący ob. Kurator Steczeń oraz przedstawiciele: duchowieństwa, Zrzeszenia Rodzicielskiego, Organizacji Społecznych i Politycznych, oraz Organizacji Młodzieżowych.

Imieniem zblokowanych Stronnictw Demokratycznych, Związków Zawodowych — przemówił ob. mec. Winarski.

Dzisiejszy wlec jest wyrazem Dumi Narodowej — gdyż Naród mający 1000 letnią kulturę, a tym bardziej młodzież takiego narodu, nie ma i nie może mieć nic wspólnego z tym, co się stało w Poznaniu. W historii byliśmy zawsze narodem tolerancyjnym, dlatego też naród polski potępia kategorycznie mord w Poznaniu. Gdy się zastanowimy nad tym, co się stało, — pada pytanie: jakimi drogami mamy iść. Oredzie Prezydenta jest oredziem miłości — zatem drogą miłości i braterstwa a nie krwactwa i nienawiści musimy kroczyć ku Wielkiej i Demokratycznej Polsce. Pamiętajmy, że jesteśmy dziećmi jednej Matki — Ojczyzny. Słuchaj, młodzieży swych wychowawców, ich nauk nacechowanych miłością, hasłami dobra i piękna. — Tak jak z dumą patrzyliśmy na przeszłość i stosowane metody wychowawcze tak samo z dumą będziemy patrzeć na przyszłość.

WITOLD ZECHENTER

AVAXARA

I nie była to wcale jama. Był to bardzo duży, jasny pokój, wesoło oświetlony, urządzone jak biuro. Szafy pod sufit, biurka, telefon...

Na jednym z biurek flaszki z „Asti spumante” i niedopite kieliszki...

Co to jest?

I jeszcze ten szylid na drzwiach... „Avaxara”...

— Chociaż przyszedłem dobrowolnie — zaczął detektyw — nie czekając na szaszynne zaproszenie szanownych panów, sądząc, że to nie zmieni zamiaru panów objaśnienia mi tej sprawy, a raczej — poprawił się — tych nielicznych szczegółów, które mi jeszcze nie są znane...

— Z miłą chęcią wyjaśnimy wszystko — rzekł Very — ale pod warunkiem...

— Pan stawia warunki? — detektyw aż podniósł się w krześle.

To było oburzające! Very, przestępca, nakryty przez detektywa, stawia warunki!

Ale stało się coś jeszcze więcej oburzającego...

Alfred Very walczył długo i zwycięsko... Już był na najlepszej drodze ułożyć swoją twarz w spokojny i poważny wyraz, jak przystało w tej osobliwej chwili — ale gdy Robert-Robert rzekł głosem pełnym oburzenia, zdziwienia i cmentarnie lodowatej głębi: „Pan stawia warunki?” — Very nie mógł się już opanować i... roześmiał się...

56)

Roześmiał się — nie, to mało! Very parsknął, zapiał, w końcu po prostu ryknął. Opadł w fotel i trząsł się tam, trzymając się za brzuch i wył, a lzy zaczęły mu spływać do oczu.

Detektyw zerwał się oburzony do głębi tym śmiechem zbrodniarza.

Już miał na ustach miażdżące słowa, słowa władzy, gdy nagle...

Nagle ujrzał, że miła, dobra twarz dyrektora de Vadatte zaczyna się dziwnie kureczyć, układa się w jakieś wzgórki, fałdy czerwienienia aż po czubek łysiny... i usłyszał podejrzaną, świszczący odgłos, który wkrótce przeszedł w serdeczny śmiech, wstrząsający pokładami tłuszczu poważnego, miłego człowieka, piątej ofiary! Tej, która miała być najtragiczniejsza!...

I dwaj bracia Riderot zaczęli się kureczyć i więc... i za chwilę było słychać w pokoju tylko śmiech — parskanie, głębokie łapanie oddechu, westchnienia, jakieś pojęki i świty...

A detektyw Robert-Robert stał... i patrzył... i nie rozumiał nic, tylko to jedno, że ci czterej mężczyźni, usiłujący napróżno wrócić do powagi, są bardzo mili, bardzo sympatyczni i że ich śmiech... ich śmiech jest bardzo zaraźliwy!

Nie! To jest niemożliwe! To jest niedopuszczalne! Oni ryczą, jak ze świętego kawału ale on, detektyw Robert-Robert, nie zna tego kawału i uważa sprawę porwaną za zbrodnię... no, to za silne określenie, ale w każdym razie za występki!

Ach, ten serdeczny śmiech! Jakże on jest zaraźliwy! Naprzód rozlała się po twarzy detektywa pogoda... Objęło go radosne uczucie, że jednak wykrył — sam, naprawdę sam — przed tym fatalnym dniem jutrzejszym... i w dodatku wykrył nie melinę zbrodniarzy...

stewem a tym bardziej przed wychowawcami. Pamiętać jednak musimy, że najlepszym wychowawcą jest ten, kto potrafi wzbudzić entuzjazm. Żyjemy w okresie wielkich przemian, pokolenia następne będą nam zazdrościć, że przeżyliśmy bezkrwawą rewolucję. Znamie niem każdej rewolucji jest burzenie starego i budowa nowego porządku. Nie wszyscy jednak widzą jak wielkie rzeczy się dzieją, jak wielkie zachodzą zmiany, zmiany które przetrwają lata. Nauczyciel był w walce o postęp i dzisiaj też musi wśród młodzieży wzbudzić entuzjazm do nowej Polski

Ludowej. Porównując warunki jakie młodzież miała przed 39 rokiem — a obecnie, stwierdzam, że dzisiejsza młodzież ma bez porównania większe możliwości zdobycia wykształcenia i to bez względu na pochodzenie. Droga do Sztandaru Biało-Czerwonego prowadzi przez Sztandar Zielony i Czerwony — jest to symbolem współpracy i współdziałania w odbudowie Ojczyzny. Nie widzę innej drogi, jak szczerą współpracę z wielkim Obozem Demokratycznym. Ob. Kurator Steczeń odczytał rezolucję, którą zebrani uchwalili jednomyślnie.

Rezolucja

Społeczeństwo kieleckie oraz młodzież zorganizowana i niezorganizowana, zgromadzeni w liczbie około 3 tysięcy w dniu 12 lutego 1947 r. w Domu Kultury Robotniczej w Kielcach, poruszeni do głębi bestialskim mordem do konanym przez uczniów na koledze, instruktora Z. W. M. śp. Janie Stachowiaku w Poznaniu, potępamy faszystowskie podziemie, jego zbrodnicze narzędzia i wszelkie te sły, które pragną sprowadzić młodzież polską na bezdroża zdrady Narodowej, walk bratobójczych i anarchii.

Z całą stanowczością przeciwstawiamy się wszelkim próbom rozbijania naszej jednolitej postawy wobec twórczej siły rzeczywistości, wywalczonej bohaterstwem i poświęceniem najlepszych synów Ojczyzny.

Naród dbały o przyszłość musi troszczyć się przede wszystkim o zdrowie moralne swojej młodzieży. Powiązanie młodzieży z narodem i jego celami nastąpi tym szybciej i skuteczniej im więcej troski i energii włożymy w zaspokojenie duchowych i materialnych potrzeb młodzieży. Tych wytycznych społeczeństwo kieleckie będzie się wiernie trzymało w swej pracy dla odbudowy Polski Ludowej.

Ze swej strony młodzież kielecka przyrzeka zawsze strzec ideałów i hasel bojowników Polski o wolność i demokrację, wkuwać silne charaktery, zdobywać wiedzę i służyć w braterstwie ucząc wszystkich siłami odrodzonej Ojczyzny.

Wlec zakończono odśpiewaniem Roty.

Polska na szlakach komunikacji telefonicznej

Długotrwałe zabiegi Ministerstwa Poczty i Telegrafów w Kontrolnej Komisji Aljańskiej w Berlinie o uzyskanie bezpośrednich połączeń telefonicznych z krajami Europy przez terytorium niemieckie zostały uwiecznione pomyślnym skutkiem. Dość wspomnieć że rozmowy między Polską i Holandią, przeprowadzane dotychczas drogą okrężną przez Czechosłowację, Austrię, Szwajcarię, Francję i Belgię — będą obecnie kierowane bezpośrednio przez Niemcy.

Obecnie działa już bezpośrednie połączenie telefoniczne między Warszawą i Sztokholmem przez Berlin, w następnej fazie nastąpi połączenie Warszawy z Kopenhagą, Amsterdamem, Brukselą, Londynem, Paryżem i Zurychem. Bezpośrednie połączenie telefoniczne Warszawa — Londyn przez Berlin umożliwi otwarcie ogólnego ruchu między Polską i W. Brytanią, który dotychczas z konieczności musiał być ograniczony jedynie do rozmów państwowych.

Robotnicy nie wykorzystują wczasów

Związki Zawodowe poświęcają wiele miejsca w swej pracy trosce o zdrowie i należyty wypoczynek człowieka pracy. Wszystkie związki posiadają już własne domy wypoczynkowe zapewniające zdrowy, a co najważniejsze tani wypoczynek. Pracownik płaci jedynie 30 proc. kosztów. Wynosi to ok. 60 zł. dziennie, resztę wyrównuje pracodawca i „Fundusz Wczasów”. Nicstety pracownicy fizyczni nie zupełnie doceniają korzyści, jakie daje spędzenie urlopu w domu wypoczynkowym.

Tak np. w Zakopanem na 433 miejsc w domach wypoczynkowych 415 było wykorzystanych przez pracowników umysłowych, a tylko 18 przez pracowników fizycznych. W innych ośrodkach sytuacja przedstawia się podobnie.

W nadchodzącym sezonie wypoczynkowym Komisja Centralna Związków Zawodowych poloży szczególny nacisk na zwiększenie frekwencji robotników i pracowników fizycznych w korzystaniu z wczasów organizowanych w ramach akcji zwyczajowej.

Jest tu miło, jasno, wesoło, ludzie ci sympatyczni. Nie mogą mieć nieczystego sumienia... Wargi detektywa zaczęły drgać... Potem błysnęły zęby... Potem wystąpiły zmarszczki pod oczyma... I śmiał się, jak oni...

A oni widząc, że się śmieje, śmiali się dalej aż do ostatka sił...

Pierwszy oprzytomniał pan Riderot junior. Wstał zataczył się, podszedł ku bocznym drzwiom i wyszedł, ale zaraz powrócił z nowym kieliszkiem. Postawił go przed detektywem. Potem wziął z podłogi nową flaszkę „Asti”, odkręcił drucik, przytrzymujący korek. Korek wystrzelił! Zapienilo się wino w kieliszkach, jak życie, gdyby życie było szampańskie, jak w bajkach...

Wszyscy powstali...

— Panowie! — rzekł dyrektor de Vadatte ocierając łzy. — Pijemy zdrowie detektywa Robert-Robert!

— Wiwat — zawołali wszyscy i wypili do dna.

— A teraz zdrowie „Avaxury”! — zawołał pan Very.

I wypili zdrowie „Avaxary” — i detektyw wypił także ten kieliszek do dna.

— Panowie! — rzekł — Wszystko jest w porządku! Życie jest piękne i interesujące. Ale na niłość tego życia, darzącego nas tak tajemniczymi niespodziankami, powiedzcie mi, co to jest ta „Avaxara”?

— To jest nasz nowy środek na porost włosów — oświadczył uprzejmie pan Riderot junior.

ROZDZIAŁ XXIII

„Avaxara”

Na takie naprawdę niespodziewane powiedzenie, detektyw musiał zrobić bardzo dziwną minę, bo znów wszyscy panowie okazali inklinację do śmiechu — tylko, że nie mieli już sił, by się śmiać.

c. d. n.

Już wkrótce

Konfident Gestapo „127” dr Modelski

stanie przed Sądem R. P.

Sensacyjna szczegóły zbrodniczej działalności znanego lekarza

Wojna była niewątpliwie próbą charakterów: dobrzy i szlachetni podjęli się ofiarnego trud walki o wolność i niepodległość, niemiłosiernie i podli zniknęli i poszli na służbę wroga, zdradzając Ojczyznę i Naród.

Jakby niewidzialna bariera po dzieliła ludzi na: konspiracyjnych i sprzedawczyków. Nie było pod czas okupacji tajemnicy, po której stronie barykady stał dr Janusz Brodzic-Modelska, częstochowiak, stosunkowo młody człowiek, bo urodzony w r. 1901, Polak z pochodzenia i to zarówno ze strony ojca jak matki.

Dr Brodzic-Modelska od r. 1935 praktykował w Częstochowie, pod czas działań wojennych uciekł z miasta, wkrótce jednak powrócił do Częstochowy, gdzie przebywał do końca czerwca 1943 r.

We wrześniu 1939 r. do dr Modelskiego zgłosili się wysłannicy PCK Pochwalski i Jamrozik prosząc o użyczenie dla PCK konia i wozu, które dr Modelski sprowadził z ewakuacyjnej wędrowności. Dr Modelski zaproponował, aby wysłannicy ci zgłosili się nazajutrz. Gdy przybyli, zastali w mieszkaniu dr Modelskiego niemiecką policję, która z miejsc ich zaareztowała. Według tego, co wówczas twierdził dr Modelski, Pochwalski i Jamrozik usiłowali dokonać oszustwa, chcieli wyłudzić od niego pieniądze, przy czym zniesławili policję niemiecką.

Sprawa znalazła swój epilog w sądzie, dr Modelski bowiem w niemieckim Sądzie Specjalnym nie zaważał się oskarżać swych rodaków. Pochwalski został skazany na 12 lat więzienia, a Jamrozik na 8. W wydawanym w owym czasie w Częstochowie „Kurierze Częstochowskim” pojawiła się dłuższa notatka o procesie, w szmatawcu niemieckim jednak nie wymieniono nazwiska dr Modelskiego, a stale tytułowano go „biedny lekarz polski”. Wszyscy jednak wiedzieli, o kogo chodzi i kto był tym „nieszczęśliwym” lekarzem, szukającym ratunku i pomocy u władz niemieckich.

Z biegiem czasu współpraca Modelskiego z Gestapo stawała się coraz ścisła, do czego waleń przyczyniła się sprawa karna Modelskiego, oskarżonego o spede nie płodu z wynikiem śmiertelnym i naklanianie świadka do fałszywych zeznań. W wyniku tego procesu dr Modelski został skazany 8 września 1941 r. na 1 i pół roku więzienia. Nie zgodził się jednak na odbycie kary, ale począł szukać kontaktu z policją niemiecką, by w ten sposób uwolnić się od odpowiedzialności wobec polskiego sądu. W rezultacie starań został konfidentem tajnej niemieckiej policji państwowej t. zw. Gestapo i otrzymał kryptonim „127”. Jako konfident utrzymywał kontakty z kierownikiem czest. Gestapo Willy Laubnerem, i jego współpracownikami: Erichem Burezykiem i

Franzem Fikusem. Do najbliższych przyjaciół dr Modelskiego należał również osławiony Arno Kirsch, restaurator, zastrzelony z wyroku podziemnej organizacji. Fakt współpracy stwierdził sam oskarżony w piśmie do Prokuratury niem. Sądu Specjalnego: „Jako lekarz byłem stale czynny w Częstochowie i od początku wojny pracowałem bezinteresownie i ideowo z policją bezpieczeństwa”. Oddział tajny w Częstochowie.

W pierwszych latach wojny Józef Pietrek, posługujący się pseudonimem „Zieliński”, zbiegł jako więzień polityczny z Tarnowskich Gór. Przybywszy do Częstochowy zapoznał się z Modelskim i zwierzył mu się, że się ukrywa.

Wówczas dr Modelski usiłował stwierdzić, gdzie Pietrek mieszka. W tym celu przybył do niejkiej Jadwigi Grek, gdzie Pietrek przebywał, i obiecał jej, że ją ozłoci, gdy mu udzieli informacji o Pietrku. Zabiegi Modelskiego nie daly jednak żadnego rezultatu.

W pierwszej połowie 1943 r. w dniu bliżej nieustalonym Proskurowski obywatel polski z pochodzenia narodowości żydowskiej, od wielu lat odczeczony przebywający poza dzielnicą żydowską przybył jako handlarz uliczny do mieszkania dr Modelskiego. W mieszkaniu tym został zatrzymany przez Modelskiego i Kirscha,

zamknięty w komórze obok gabinetu lekarskiego i oddany w ręce policji niemieckiej na pewną śmierć.

W lecie 1943 r. Modelski nie wahał się działać przeciw własnej rodzinie, żonie Jadwidze i bratu Marianowi. W czasie między 28 sierpnia a 4 września złożył w prokuraturze przy niem. Sądzie Specjalnym doniesienie, że Jadwiga Modelska, Marian Modelski i Wojciech Sawicki grozili mu, iż zostanę zabity przez polskich patriotów za współpracę z władzami niemieckimi.

Drugie zeznanie Modelski złożył w dniu 20 września 1943 r. w Warszawie, tym razem na szkodę Zdzisława Bednarka, Jadwigi Modelskiej, Erny Modelskiej, Mariana Modelskiego i Aleksandra Bonfaka. W zeznaniu tym stwierdza, że Zd Bednarek doręczył mu wyrok śmierci, wydany przez polską organizację podziemną, a po zostaniu osoby groziły mu śmiercią za współpracę z władzami niemieckimi.

W dniu 20 czerwca członkowie polskiej organizacji podziemnej urządzili zamach na Modelskiego, ale akcja nie powiodła się. Charakter i cel zamachu określił sam Modelski w piśmie do niemieckiego prokuratora w słowach, że „czterej polscy bandyci” usiłowali go załazić. Po tym zajściu Modelski w porozumieniu z władzami niemieckimi opuścił Częstochowę i udał się do Niemiec, gdzie przebywał jako dr Kazimierz Grönowicz.

Po wojnie powrócił do kraju i zamieszkał w Gdyni, gdzie został aresztowany w dniu 6 kwietnia 1946 roku.

Oprócz wyżej opisanych przewinień prawdopodobnie Modelski popełnił cały szereg innych przestępstw, o których Prokuratura nie wie, gdyż poszkodowani o nich nie zameldowali. Byłoby wskazane, aby ci, którzy mają cokolwiek do zarzucenia Modelskiemu, zgłosili się jak najszybciej do Prokuratury i złożyli odpowiednio zeznania.

Sport

Z Chamonix

W dalszych konkurencjach mistrzostw narciarskich świata Polacy wypadli słabo, zajmując w sztafecie 3 × 10 km piąte miejsce, a w zjeździe 22 g'e (Marusarz), 80-te (Bachleda) i 36-te (Radkiewicz).

Z pracy Częstochowskiego

Okr. Związku Piłki Ręcznej

* CzOZPR przyjął w poczet członków nowe sekcje: Włókienniczego Związkowego KS Warta i Akademicki Związek Sportowy.

* Wobec zakończenia przez trenera ob. Pachle Józefa szkolenia klubów CzOZPR wyraża podziękowanie ob. Pachli za sumienne i dokładne przeprowadzanie treningów, dzięki czemu podciągnął się poziom piłkarstwa ręcznego naszego Okręgu.

* Po zweryfikowaniu rozgrywek siatkówki męskiej ustalono następującą kolejność drużyn: 1) Victoria, 2) CKS, 3) Lot Konopiska, 4) CKS II, 5) Legion, 6) B'achownia, 7) Skra I, 8) Błaska-wica Borek, 9) Skra II, 10) Stradom.

* WG i D Częstochowskiego OZPR ukarał: a) 3-miesięczną dyskwalifikację zawodnika Kie-lara Jana z RKS B'achownia za niesportowe zachowanie się na sali; na przeciąg pół roku Kie-lar został odsunięty od kierowania sekcją, b) zawodnika Roguskiego Jerzego z Victorii — nagana za wstawienie do gry nieuprawnionego zawodnika, c) przynami pieniężnymi kluby Błaskawica, Skra, Lot, B'achownia, Victoria i Stradom za niestawienie się do zawodów.

* Mistrzostwa siatkówki i koszykówki drużyn żeńskich rozpoczęła się 2 marca r. b.; zgłoszenia przyjmie CzOZPR w terminie do dnia 25 b. m.

Rozgrywki koszykówki męskiej

Dzisiaj w środę 19 b. m. i jutro w czwartek 20 b. m. rozegrane zostaną w Gmachu Sportowym dalsze spotkania o mistrzostwo Cz. OZPR w koszykówce męskiej. — Początek w obu dni o godz. 18-ej.

Opis nopolni Turniej Bokserski

TUR'owców w Częstochowie

Wydział Sportowy K. C. O. M. TUR organizuje w dniach 20, 21 i 22 marca b. r. w Częstochowie Ogólnopolski Turniej Bokserski Klubów Sportowych O. M. TUR.

W zawodach mogą brać udział zawodnicy-członkowie TUR, którzy mają podpisaną kartę zgłoszeń P. Z. B. dla K. S. O. M. TUR oraz ci, którzy jeszcze nie podpisywali kart zgłoszeń do jakiegokolwiek klubu.

Uczestnicy turnieju otrzymają zwrot kosztów podróży w obie strony przy zniżce kolejowej oraz wyżywienie w dniach turnieju. Uczestnicy turnieju będą zakwaterowani w Koszcinie, skąd dojeżdżać będą samochodami na turniej do Częstochowy.

Walne Zebranie K. K. S.

„Częstochowianka”

Podajemy do wiadomości K. K. S. „Częstochowianka” że Walne roczne zebranie odbędzie się w niedzielę, dn. 23 lutego 1947 r. o godz. 10.30 w pierwszym, lub o godz. 11 w drugim terminie, w lokalu Klubu przy ul. Narutowicza 129.

Prosimy o liczne i punktualne wzięcie udziału w zebraniu.

ROZKWIET POZNAŃSKIEGO OKRĘGU PIŁKARSKIEGO

Doroczne Walne Zebranie Poznańskiego O. Z. P. N. zgromadziło przedstawicieli wszystkich klubów piłkarskich z terenu poznańskiego. Obradom przewodniczył mgr. Wysiadecki. Ze sprawozdania usterpującego Zarządu wynikało, że stan klubów zarejestrowanych w Poznańskim OZPN podniósł się do 129, a liczba zawodników przekroczyła trzykrotnie stan z roku 1945 i wyraża się cyfrą 5.519 zawodników. Liczby powyższe są dowodem, że Związek Poznański rozrósł się do rozmiarów przedwojennych a nawet je przekroczył i jest dzisiaj jednym z najsilniejszych okręgów w Polsce.

Działalność finansową zamknął usterpujący Zarząd majątkiem ponad 650.000 zł.

Z ważniejszych wniosków podjętych należy powiększenie poznańskiej „A” klasy do 20 klubów.

Kronika miejscowa

Uwaga, kupcy

W ramach akcji nawiazania bliższego kontaktu pomiędzy wojskiem a społeczeństwem — w czwartek, dnia 20 lutego b. r. o godz. 19-ej w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich (II Aleja 33) przedstawiciel Wojska wygłosi prelekcję dla kupiectwa na aktualne tematy.

W związku z powyższym Zarząd Stowarzyszenia prosi swych członków o punktualne i niezawodne przybycie.

Nowy semestr w Szkole

Powszechnej dla Dorosłych

Wieczorowa Szkoła Powszechna dla Dorosłych o ustroju semestralnym, mieszcząca się w gmachu szkolnym przy ulicy Waszyngtona 62, podaje do

wiadomości zainteresowanych, że 20 b. m. rozpoczyna nowy semestr od kl. I do VII włącznie. Nauka odbywa się w godzinach od 17-20. Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły codziennie, z wyjątkiem soboty i niedzieli w godzinach od 17-18.30 tylko do dnia 28 bm.

Uwaga, przemysłowcy

Zarząd Stowarzyszenia Przemysłowców Polskich w Częstochowie prosi członków Stowarzyszenia o wzięcie licznego udziału w pogrzebie ś. p. Mariana Woźnika, członka Stowarzyszenia. Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Curie Skłodowskiej Nr 8 nastąpi w czwartek dnia 20 lutego o godz. 14-tej do kościoła Św. Rodziny”.

Dyżury aptek

W tygodniu od dn. 17 do 23 lutego dyżurują następujące apteki:

Suke. Z. Monikowskiego — Isza Aleja nr 14.

J. Zagórskiego — Al. Wolności nr 68, K. Lemkego — Raków, ul. Towiańskiego 7 tylko od godz. 8 — 19-ej.

Instruktorzy harcerscy

połepiają zbrodnię poznańską

Instruktorzy harcerscy Częstochowskiego Obszaru Harcerskiego

Rezolucja

1. Jak najostrezej potępiamy mord dokonany w Poznaniu.
2. My Instruktorzy harcerscy w mordzie poznańskim widzimy sygnał alarmujący społeczeństwo polskie, iż nadszedł na wyższy czas, aby wszelkie czynniki zgodnie skonsolidowały swe siły do odbudowy moralnej człowieka w Polsce, a zwłaszcza młodzieży, która w przyszłości ma objąć ster kierowania lozami naszego państwa. Jesteśmy głęboko prze-

go na zebraniu w dniu 13 b. m. uchwalili następującą rezolucję

świadczeni, że Harcerstwo w tej odbudowie odegra poważną rolę. Oświadczamy, że powierzonych naszej pieczy harcerzy wychowywać będziemy w dalszym ciągu na dobrych obywateli Polski, dla których dobro Ojczyzny jest najwyższym Prawem. W myśl ideałów zawartych w Prawie i Przyrzeczeniu harcerskim, tak, aby miłość bliźniego i poszanowanie Człowieka nie były tylko czczym słowem.

Apel Młodzieży Publ. Szkoły Dozształcającej

Publiczna Szkoła Dozształcająca Zawodowa Nr 2 w Częstochowie, po kilkudniowej przerwie w nauce z powodu zmiany lokalu, wznowiła w dniu dzisiejszym normalne zajęcia szkolne manifest-

acyjnym zebraniem, pozostającym w związku z zabójstwem ś. p. Jana Siachowiaka w Poznaniu.

Na zebraniu tym młodzież uchwalila rezolucję następującej treści:

Rezolucja

„Nas, uczennice i uczniów Publicznej Szkoły Dozształcającej Zawodowej Nr 2, głęboko dotknęła wiadomość o mordzie popełnionym na ś. p. Janie Stachowiaku, przez Jego kolegów, uczniów szkoły średniej.

Rozumiemy, że fakt ten rzucił cień na całą polską młodzież. Dołożymy przeto wszelkich starań, by pozostał on odosobniony, jedynie w dziełach powojennego szkolnictwa polskiego, by Społeczeństwo uwierzyło w świetlaną rolę młodzieży, na podstawie jej bohaterkiego udziału w walce z okupantem i wielkiego wkładu

sił w odbudowę Kraju. Będziemy pracować dla dobra Ojczyzny, oddając do Jej dyspozycji nasze serca, nasze siły fizyczne i umysłowe. Jak najkategoryczniej potępiamy posługiwanie się bratobójczą bronią. Różnice przekonań politycznych muszą zginąć wobec ogromu dzieła odbudowy Polski.

My, którzy już dziś, mimo wieku szkolnego, stoimy przy warsztatach pracy i podnosimy Polskę z ruin i zgłiszcz wojennych, wzywamy całą młodzież polską a szczególnie młodzież rzemieślniczą do zgodnej, wytrwałej i twórczej pracy!”

Czy Częstochowa zagrożona powodzią?

Skutki niedopatrzania Urzędu Wodno-Melioracyjnego

Tylko zbiorowy wysiłek zapobiegnie nieszczęściu

Jak wiemy, wody katastrofalne rzeki Warty, przepływającej przez Częstochowę, kierowane są w wiosennym okresie przyboru rzeki poprzez jaz (upusty na Bugaju) do rzeki Kucelinki. Uregulowanie zaś i obwałowanie tej rzeki gwarantowało dotychczas mieszkańcom miasta ochronę przed niebezpieczeństwem powodzi.

Pięć nad wałami Kucelinki sprawuje tutejszy Urząd Wodno-Melioracyjny z siedzibą biura przy Alei 35 pod kierownictwem inż. M. Keski. Dla ścisłości należy podać, że urząd ten podlega bezpośredniemu Urzędowi Ziemiańskiemu w Kielcach, a dalej Ministerstwu Rolnictwa w Warszawie.

Otóż ani pan inżynier ani jego urzędnicy nie interesowali się w dołocznie stanem podlegających im wałów kucelńskich.

Walami natomiast zainteresowała się ludność Zawodza, która celem stworzenia-sobie brodu... częściowo je przekopała, udostępniając w wypadku nadmiernego przyboru wód łatwy wylew zarówno Kucelince, jak i Warcie.

Tak więc Zawodzie, dzięki lekkomyślności swych mieszkańców oraz niedopatrzaniu Urzędu Wodno-Melioracyjnego, stanęło wobec grozy powodzi.

Dzięki zajęciu się tą sprawą Zarzą-

du Miasta Częstochowy, którego zakres zainteresowań zasadniczo nie obejmuje spraw melioracyjnych, mamy nadzieję, że Zawodzie uniknie tego niebezpieczeństwa. Wydział Techniczny Z. M. mobilizuje swoich wszystkich pracowników do naprawy wału, jednak ze względu na silne mrozy i utrudniającą pracę wśród śniegów, roboty napotykają na razie na trudności.

W najbliższym czasie, przy spodziewanym ociepleniu się powietrza, prace nad naprawianiem uszkodzonego wału podjęte zostaną z całą intensywnością. Z uwagi jednak na niedostateczne siły robocze Wydziału Technicznego, ludność Zawodzia, pragnąca uniknąć katastrofy powodzi, we własnym interesie winna pomóc robotnikom.

Tylko wspólny wysiłek mieszkańców oraz ekipy techników może zapobiec nieszczęściu, jakie spowodowałby wylew rzeki Warty i Kucelinki.

Ze skutków wylewu każdy jasno sobie zdaje sprawę. Gdyby roboty przy obwałowywaniu Kucelinki nie zostały ukończone we właściwym czasie, za bezmyślność kilkudziesięciu mieszkańców Zawodzia i niesumienność Urzędu Wodno-Melioracyjnego ucierpiłoby tysiące ludzi, tracąc dach nad głową i cały swój dobytek.

Życie kulturalne

TEATR WIELKI
„PRZYJACIEL NADEJDZIE
WIECZOREM”

Dziś, w środę, 19-go b. m. oraz w dni następne o godz. 19.15 rewelacyjna sztuka w 3 aktach „Przyjaciel nadziei wieczorem”... pióra franc. spółki autorskiej Compamez'a i Noe'go w tłumaczeniu St. Ostojki. Inscenizacja i reżyseria Artura Kwiatkowskiego. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera. Udział biorą: Kalinowska, Krzyżanowska, Pachoniska, Plucińska, Kwiatkowski, Bojanowski, Łodyński, Łowicki, Mieczysławski, Pubicz, Płoński, Rusek, Sarnowski, St. Misławski, Szymkowski i Wojciechowski.

TEATR KAMERALNY
„DAR PORANKA”

Dziś, w środę, 19-go b. m. oraz w dni następne o godz. 17.15 uroczą komedię w 3 aktach G. Forzani w przekładzie Zofii Jachimowej p. t. „Dar poranka”.

Udział biorą: Danuta Korolewicz, Wacław Selhor, oraz Zarembina. Leński i Mielczarek. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera.

Następnie promiennie: „Ładna historia” komedia w 3 aktach Oskara Wilde'a i Flers'a w reżyserii i z udziałem Tadeusza Krotke oraz „Cień” sztuka w 3 aktach Nicodemego w reżyserii i z udziałem Artura Kwiatkowskiego.

Kasa Teatrów czynna od godz. 10-ej do 13-ej od 15-ej do rozpoczęcia przedstawień. Tel. kasy 21-61.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Czwartek

12.50 Pogadanka szkolna. 13.00 Audycja dla szkół. 14.00 — 15.00 Przerwa. 15.00 Muzyka rozrywkowa. 12.25 „5 minut poezji”. 15.30 Polska Rodzina Radiowa. 15.35 „Ze światła radia”. 15.40 Arie i pieśni w wyk. Janusza Herbicha. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.30 Utwory wokalne. 16.45 Komentarz gospodar. 16.55 Aud. dla młodzieży. „Moja pierwsza czytelnia”. 17.10 „Mozaika melodii ludowych”. 17.45 „Na Ziemiach Odzyskanych”. „Nowe dzieło w fabryce Zielono-

górskiej”. 17.55 Z życia kulturalnego. 18.00 Muzyka francuska. 18.30 Nauka przy głośnie. 19.00 Audycja dla walc. 19.15 Muzyka. 19.35 Prokofiew — kwartet. 19.57 Sygnał czasu. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.25 Audycja rozrywkowa. 21.00 Słuchowisko p. t. „Pojednanie” wg. noweli Rol. Prusa. 21.25 „Nasze pieśni”. Witold Friemann. 21.45 „Pokrzywy nad Brdą”. 22.00 Kwadrans prozy: „Popioły”. St. Żeromski. 22.15 Program na jutro. 22.25 Koncert Ork. Tan. P. R. 23.10 23.30 Muzyka poważna. 23.55 Streszczenie ostatnich wiadomości dziennika.

Dnia 17 lutego 1947 r. zasnął w Panu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach w wieku 47 lat mój ukochany mąż i nasz najdroższy ojciec

MARIAN WOŹNIAK

przemysłowiec, obywatel m. Częstochowy

Wyprowadzenie drogiego nam zwłok z domu żałoby przy ul. Curie-Skłodowskiej 8 do kościoła św. Rodziny nastąpi w czwartek - dn. 20 lutego 1947, skąd po nabożeństwie żałobnym pogrzb na cmentarzu na Kulach.

O powyższym zawiadamiają przyjaciele i znajomych w głębokim smutku pogrążeni

żona, córka, syn i rodzina.

PAP 1056

W dniu 20 lutego jako w dniu Imienin naszego ukochanego męża i ojca

LEONA Lemańskiego

odbędzie się Msza św. żałobna za spójność Jego duszy w kościele Najświętszej Maryi Panny o godz. 8.30 rano, na którą zapraszają krewnych i znajomych

żona, córki, syn i zięć.

PAP 1060

URZĘDOWE OBWIESZCZENIA

Nr. Apr. 146/47.

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski Wydział Aprobacji i Handlu w Częstochowie podaje do wiadomości zmiany uprawnień do otrzymywania kart zaopatrzenia niektórych grup ludnościowych, a mianowicie:

1) Uczniowie szkół średnich i powszechnych otrzymują karty zaopatrzenia II. na podstawie zaświadczenia szkolnego, tylko w tym wypadku, jeśli rodzice ich posiadają uprawnienia do otrzymywania kart zaopatrzenia. — W związku z tym uczniowie winni być wpisywani do list pracowników sporządzanych przez zakłady pracy, względnie do wykazów mieszkańców przy rod. czech.

Uczniowie szkół wyższych otrzymują karty zaopatrzenia I kat. na podstawie zaświadczenia szkolnego (podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 3 i § 10).

2) Uczniowie przebywający na stacjach prywatnych otrzymują karty zaopatrzenia II — na podstawie zaświadczenia szkolnych i zaświadczeń o stanie niezdolności rodziców. to znaczy nie posiadających przedsiębiorstwa handlowego, wzgl. przemysłowego lub nie posiadających więcej niż 2 ha ziemi. — (podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 10 punkt F. i § 12 p. A).

3) Dozory domowi otrzymują karty zaopatrzenia I kat. tylko domów czynszowych będących pod zarządem państwowym, którzy są płatni, ubezpieczeni i należą do związku dozorców. Dozory domów prywatnych nie posiadają żadnego uprawnienia do kart zaopatrzenia (podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 9 punkt A).

4) Inwalidzi wojenni i wojskowi otrzymują karty zaopatrzenia jedynie w tym wypadku, jeśli: pobierają rentę inwalidzką na podstawie ks. inwalidkiej i zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, że nie posiadają żadnych stałych dochodów oprócz renty inwalidzkiej.

W zależności od utraty zdolności do pracy t. j.

I kat. — ponad 45 proc.

II kat. — ponad 25 proc.

(podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 7 punkt D)

5) Inwalidzi pracy otrzymują karty zaopatrzenia na podstawie dekretu pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy przy pracy — oraz zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, że nie posiadają żadnych stałych dochodów oprócz renty inwalidzkiej.

W zależności od utraty zdolności do pracy, a mianowicie:

I kat. — ponad 45 proc.

II kat. — ponad 25 proc.

(podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 7 punkt E)

6) Emeryci państwowi, samorządowi, oraz osoby pobierające rentę emerytalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — otrzymują karty zaopatrzenia II kat. na podstawie dekretu emerytalnego, bez względu na proc. utraty zdolności do pracy zarobkowej (podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 7 rozdział II punkt C)

7) Rodzinom osób pełniących służbę wojskową:

a) żonom przysługuje — I kat. na podstawie zaświadczenia wystawionego przez jednostkę wojskową, że mąż odbywa czynną służbę wojskową.

b) rodzinom przysługuje — II (to znaczy matce lub ojcu, matce lub ojczymowi) — jedynie w tym wypadku, jeżeli syn odbywający służbę wojskową był ich jedynym żywicielem, oraz na podstawie zaświadczenia z referatu

ZGUBY

Zgubiono książkę Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Petrzyk Szczepan. PAP 1069

Zgubiono kartę rejestracji wojskowej wyd. przez RKU. Częstochowa, na nazwisko Sikorski Bronisław. PAP 1070

Zgubiono kartę rejestracji wojskowej wyd. przez RKU. Częstochowa, na nazwisko Stanik Marian. PAP 1057

Zgubiono świadectwo szkolne na nazwisko Zymek Czesław. PAP 1056

Zgubiono skórkową lewą rękawiczkę w okolicy Rynku Wieluńskiego. Proszę o zwrot za wynagrodzeniem. H. Wronskiego 14. sklep. PAP 1058

WOLNE POSADY

Potrzebna jedna panienka do pakowania. Zgłoszenia: Wytwórnia Chemiczna, Kilińskiego 37. PAP 1067

Państw. Zakł. Przemysłu Węglanego Nr 8, Narutowicza 80, Częstochowa, zatrudnia natychmiast: 8 wykwalifikowanych tokarzy na metal, 6 ślusarzy maszynowych, 1 frezera na metal, 1 heblarza na metal, 1 kowala fabrycznego, 2 pracowników warsztatowych, 1 spawacza. Warunki pracy w/g umowy zbiorowej przemysłu włókienniczego. Zgłoszenia osobiste w Wydziale Personalnym w godz. 9 — 11 i 15 — 16. PAP 1029

Poszukuję przedstawicieli do przyjmowania zamówień względnie pracujących na własny rachunek, na teren województwa kieleckiego. Oferty pisemnie proszę kierować: „Wytwórnia Artykułów Chemiczno-Gosnodarczych Merkury” Kraków, Stradom 10. PAP 501

Potrzebna panienka do sklepu Narutowicza 166 Kolodziejczyk. PAP 1049

wojskowego przy Zarządzie Miejskim o pobieraniu zasiłku pieniężnego. (podstawa: Instr. Min. Apr. i Handlu § 9 punkt K. i § 10 pkt. C).

Naczelnik Wydziału Aprob. i Handlu Wiceprezydent Miasta
(—) E. Wolniak (—) D. Kapalski
PAP 1055

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę

ś. + p.

Eugenii Czaraszkievicz

a mianowicie: Wieleb. ks. prof. Parasowi, ks. prob. Mielnińskiemu, ks. dyr. Banaszkieviczowi, ks. kan. Jenczewskiemu, ks. prof. Patykieviczowi, ks. prof. Chwistekiemu, prof. Makoszy za pienia wykonane w czasie nabożeństwa, Dyrekcji, Koleżankom i Kolegom Zmarłej z Lic. i Gimn. Państw. im. H. Sienkiewicza, Lic. i Gimn. Państw. im. R. Traugutta, Liceum Pedagogicznego, Miejskiego Lic. i Gimn. dla Dorosłych, Młodzieży szkolnej wymienionych zakładów, krewnym i znajomym, którzy odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku drogie nam zwłoki z głębi serca płynące słowa podziękowań składają

Rodzice, córka i rodzina.

PAP 1068

W dniu 17 lutego 1947 roku zmarł członek Stowarzyszenia Przemysłowców Polskich w Częstochowie

ś. + p.

Marian WOŹNIAK

przeżywszy lat 47.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Curie-Skłodowskiej Nr 8 do kościoła św. Rodziny nastąpi w czwartek, dnia 20 lutego o godz. 14-ej, po czym odbędzie się pogrzeb na cmentarzu na Kulach.

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD
STOW. PRZEMYSŁOWCÓW POLSKICH
w CZĘSTOCHOWIE

PAP 1075

ś. + p.

Święch Fryderyk

zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach w dniu 18-go lutego 1947 roku, przeżywszy lat 35.

Wyprowadzenie drogiego nam zwłok z domu żałoby przy ul. Mirowskiej 61 do kościoła św. Zygmunta, po czym pogrzeb na cmentarzu na Kulach nastąpi dnia 20 lutego o godz. 15-ej.

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

żona, dzieci, rodzice i rodzina.

PAP 1076

Skrećmy

wszystkie rodzaje przedz. Fabryka Knotów i Wyrobów Tęśmowych Z. Kucharski: Częstochowa, Kawia 19. PAP 1064

Potrzebna panienka do szycia toreb damskich. Wiadomość: I-sza Aleja 3, Krajewski. PAP 1050

Potrzebna dziewczyna świadectwa pożądane. Wiadomość: J. Klmas, Piłsudskiego 13. restauracja. PAP 1073

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej w Częstochowie

zaangażuje od zaraz

do kopalni rudy żelaznej „WOLNOŚĆ” w Kowarach na Dolnym Śląsku (17 km od Jeleniej Góry)

3-ch sztygatów

i jednego mierniczego

kopalnianego.

Mieszkania umeblovane kilkupokojowe zapewnione. Zgłoszenia osobiste lub podanie z życiorysem należy kierować do ZJEDNOCZENIA KOPALNI RUDY ŻELAZNEJ, Rejon Dolnośląski w Jeleniej Górze, ulica Stalina Nr 131. PAP 3652

Pomoc domowa potrzebna od zaraz. Aleja 6, m. 15. PAP 1022

Pomoc domowa natychmiast potrzebna. Aleja 71, m. 17. PAP 1074

Chłopczyka 3-letniego, ochrzczonego oddam na własność. Wiadomość PAP.

D. c. 013239